

ДУНАЯ

№ 2 2021

літературно-мистецький та публіцистичний журнал. Видає Спілка українських письменників Словаччини, Пряшів.

DUKLA –
literárno-umelecký
a publicistický časopis.
Vydáva Spolok ukrajinských spisovateľov
na Slovensku, Prešov.

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

ІВАН ЯЦКАНИН,
головний редактор.

РЕДКОЛЕГІЯ:

ГРИГОРІЙ ГУСЕЙНОВ,
АНАТОЛІЙ КАЧАН,
ВАСИЛЬ ДАЦЕЙ,
СТЕПАН ГОСТИНЯК,
ЯРОСЛАВ ДЖОГАНІК,
ПРОКІП КОЛІСНИК,
ОЛЕКСАНДРА ІГНАТОВИЧ,
ГАННА КОЦУР,
МИРОСЛАВ ІЛЮК.

Виходить раз на два місяці.
Передплатна ціна на рік –
3,98 €.

Адреса редакції:
080 01 Prešov,
Ul. Janka Borodáča č. 5

Комп'ютерний набір
NITECH s.r.o., Prešov,

Objednávky na predplatné prijíma každá
pošta a doručovateľ Slovenskej pošty.
Objednávky do zahraničia vybavuje
Slovenská pošta, a.s., Stredisko pred-
platného tlače, Ul. Uzbecká 4, P.O. Box
164,82014 Bratislava 214,

e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk

ISSN 0419-8131

ЗМІСТ

Іван Яцканин Білий легіт	2
Надія Вархол Баба Суханя	5
Леопольд Лагола Божа вуличка	10
Ґео Шкурупій Чорна неміч	19
Марія Чіжмар Йосип Олексійович Дзендзелівський і Словаччина	38
Наталія Ребрик Поезія фантазії і проза факту. Кирило Галас	44
Микола Мушинка Патріарх Карпатської України Юрій Шанта (1918-2021)	48
Не забуваємо! (р)	50
Іван Яцканин Гніздо на горі	51
Петро Кралюк Леся Українка: геть від Москви	53
Оксана Пеленська Прага Лесі Українки: листи в дорозі	55
Павло Лопата В'ячеслав Липинський – історик з великої літери	57
Сергій Борщевський Кілька слів про російсько-ефіопського поета Пушкіна	62
Лариса Мовчун Українська рима в системі мови і в мовній практиці	64
Світлана Пахомова Чи притаманне ім'я по батькові українцям?	73
Віталій Мацько Добірка віршів	82
Сергій Федака Сиве «кар-р»	86
Ігор Фарина Перемішалися гумор і серйозність	88
Іван Яцканин Світ очима дивака	90
Тетяна Ліхтей Мальовничий світ Кисуць	91
Ігор Гохел Добірка поезії	92
Останній пряшівський богом (ІЯ)	95

завадив би драматизмові розповіді, навпаки, він би до неї ще більшу інтригу, загадковість.

Михась – дивак на тлі суспільних зрушень у невеличкому містечку, інколи дивними є суспільні зрушення у місті, які не вкладаються у голову дивака – Михася.

Юліус Панько своєю сатиричною повістю порадував і приємно здивував. Здивував передусім легкістю, з якою говорить про нелегкі часи. Приємно здивував соковитою мовою. Розказуючи про Михася, автор ніби закликає, щоб ми посміялися із себе, бо така терапія допомагає.

Іван ЯЦКАНИН

Мальовничий світ Кисуць

Відомий словацький письменник Рудольф Яшик (1919 – 1960) народився в розкішному Кисуцькому краї, серед високих бескидів та гірських потоків. Саме рідна природа, гарна й сувора, що неабияк вплинула на менталітет і характер тамтешнього люду, є невід’ємною складовою його творчості. А ще – повновода, але підступна річка Кисуця, на берегах якої відбуваються події більшості романів, повістей, новел Р. Яшика («На березі прозорої ріки», «Мертві очі», «Місяць на воді», «Чорні та білі кола» тощо).

Зауважимо, що окремі твори цього автора вже перекладалися українською, зокрема «Майдан святої Альжбети» (перекл. Ю. Авдєєв), «Мертві не співають» (В. Гримич), «Пора мідних облич» (Д. Андрухів), а 1981 року узріла світ монографія Галини Сиваченко «Рудольф Яшик. Проблематика і поетика прози». Натомість твори письменника для дітей тільки зараз торують шлях до українського читача. Серед них – щойно видана повість «Попеляста ворона» в мистецькій інтерпретації знаного прозаїка й перекладача з Пряшева Івана Яцканина (Ужгород: ТІМРАНІ, 2021, 64 с.).

І знову перед допитливим читачем постає мальовничий світ Кисуць, щоправда, в міжвоєнний період, у непрості часи світової господарської кризи, яка неабияк ускладнила й так нелегке життя краю та його мешканців. Криза трагічно позначилася і на долі нашого юного героя – Ондрейка. Вісім років тому було продано останні нивки в горах, аби відрядити його батька на заробітки в Америку. Пішов – і не повернувся. Мати, зовсім ще молода жінка, ночами виє в подушку, наївно думаючи, що малий спить і не чує її голосінь. «Напевно, його там хтось убив. Світ поганий» – сільський поголос безжальний. От родина й виживає, як може. Ондрейко ходить по гриби, збирає трави, ловить на Кисуці рибу (правда, не біля Адамової верби – це гине місце, там сліпий Адам покінчив із життям), а ще, як і більшість місцевих хлопчаків, відловлює ворон і нищить їхні гнізда, бо дуже вже велику шкоду роблять. А за ворону можна заробити 3 крони – зовсім непогані, як на той час, гроші.

Та одного разу щось пішло не так: чи то від самоти, чи від нудьги, чи з розпачу, але Ондрейко чомусь уперше вирішив залишити воронення собі. Мовляв, підгодує його і продасть дорожче... Не будемо переказувати фабулу, просто повірте на слово: трепетно щемлива, зворушлива до сліз історія стосунків хлопця і птахи точно не залишить байдужими ні дітей, ні дорослих.

Тетяна ЛІХТЕЙ